

Przedmiotowy system oceniania – język polski.

1. Cele oceniania

a) bieżącego:

- systematyczne sprawdzanie i ocenianie osiągnięć uczniów,
- poinformowanie ucznia o stopniu opanowania przez niego zrealizowanej części programu konkretnych umiejętności i wiadomości,
- wychwycenie i ustalenie rodzajów trudności oraz ustalenie środków zaradczych,
- wychwycenie specjalnych uzdolnień ucznia i pomoc w ich rozwijaniu,
- motywowanie ucznia do dalszej pracy,
- dostarczanie rodzicom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- doskonalenie metod i form pracy dydaktycznej oraz dostosowanie ich do możliwości indywidualnych ucznia;

b) okresowego:

- okresowe podsumowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia, określenie poziomu jego osiągnięć edukacyjnych i postępów w tym zakresie,
- dostarczenie rodzicom informacji o stopniu opanowania przez dziecko umiejętności i wiadomości wchodzących w skład wymagań edukacyjnych określonych dla danej klasy w realizowanym programie,
- poinformowanie rodziców o trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- promowanie uczniów zdolnych,
- monitoring osiągnięć uczniów i ewaluację (w miarę potrzeby) szkolnego systemu edukacyjnego.

2. Założenia ogólne.

Przedmiot oceny

Ocenie podlegają następujące umiejętności (w tym ponadprzedmiotowe):

- Wypowiedź ustna. Jedna – dwie oceny. Rozwinięcie tematu – omówienie zagadnienia, dobór argumentów i formułowanie wniosków, jasna i logiczna kompozycja, poprawność stylistyczna i językowa. Pomysłowość i oryginalność. Poprawna wymowa.(1)
- Wypowiedź pisemna – praca klasowa. Jedna – dwie oceny w ciągu semestru.* Rozwinięcie tematu – omówienie zagadnienia, dobór argumentów i formułowanie wniosków, jasna i logiczna kompozycja, poprawność stylistyczna i językowa. Pomysłowość i oryginalność. Poprawny i czytelny, estetyczny zapis.(2)
- Wypowiedź pisemna – praca domowa. Przynajmniej dwie oceny w ciągu semestru. Jak wyżej oraz terminowość wykonania.
- Czytanie. Głośne i ciche – test. Poprawna wymowa, umiejętność wykorzystania niewerbalnych elementów komunikatu.(3) Rozumienie tekstu (ciche czytanie), wyszukiwanie informacji w tekście.

- Recytacja. Jedna – dwie oceny w ciągu semestru. Opanowanie pamięciowe tekstu. Poprawna wymowa(1), umiejętność wykorzystania niewerbalnych elementów komunikacji. Interpretacja głosowa utworu.(4)
- Lektura. Omawiamy jedną – dwie lektury w semestrze.* Odtworzenie treści utworu, wyszukiwanie i porządkowanie informacji, formułowanie opinii i wniosków, argumentowanie, uzasadnianie.
- Ortografia. Dyktanda, ćwiczenia ortograficzne. Praktyczne wykorzystanie wiadomości. Poprawność zapisu.(5)
- Gramatyka. Praktyczne wykorzystanie wiadomości, świadomość celu. Poprawność językowa. Sprawdziany gramatyczne, praca na lekcji.
- Zeszyt przedmiotowy i ćwiczenia. Po jednej ocenie za zawartość i wygląd zeszytów. Systematyczność. Poprawność i estetyka zapisu.(2) Stosowanie wyróżnień w zapisie. Gromadzenie informacji. Możliwość wykorzystania w procesie uczenia się.
- Przygotowanie do zajęć. Na bieżąco.
- Systematyczność. Poszukiwanie, gromadzenie i wykorzystywanie informacji. Wykorzystywanie informacji z innych przedmiotów – powiązanie.
- Aktywność na lekcji i podejmowanie dodatkowych zadań. Na bieżąco. Aktywny udział w lekcji. Organizowanie pracy, jej efektywność. Prezentowanie efektów działań. Dyskutowanie, formułowanie opinii i wniosków.
- Praca w zespole – podejmowanie ról, podział zadań, umiejętności interpersonalne.

W przypadku uczniów z dysfunkcjami: (1) – nie wymaga się od uczniów z wadami wymowy, (2) – w przypadku uczniów z dysgrafią wymaga się czytelności zapisu, w ogólnej ocenie nie uwzględnia się ortografii, (3) – w przypadku uczniów dyslektycznych nie ocenia się głośnego czytania, (4) – w przypadku uczniów z wadami wymowy ocenia się tylko pamięciowe opanowanie, (5) – w przypadku uczniów dyslektycznych w ogólnej ocenie uwzględnia się ćwiczenia wykonywane na lekcjach i w domu oraz znajomość zasad, * ilość ustalona zgodnie z obowiązującym programem

Możliwość poprawy oceny

- Oceny niedostateczne z prac pisemnych domowych i klasowych, sprawdzianów i innych zadań uczeń ma obowiązek poprawić w ciągu dwóch tygodni w terminie ustalonym z nauczycielem.
- W przypadku indywidualnych trudności nauczyciel ustala formę pomocy – zespół wyrównawczy, konsultacje.
- Uczeń może poprawić za zgodą nauczyciela każdą ocenę, która go nie satysfakcjonuje, stosując się do powyższych zasad. Ocenę pozytywną poprawia się tylko raz

- Nauczyciel może wyznaczyć inny temat do zrealizowania (np. temat pracy pisemnej, inny wiersz) w celu poprawienia oceny danej umiejętności.

Sposoby uzupełniania ocen

- Uczeń powinien uzupełnić brakujące lekcje w zeszyte przedmiotowym i ćwiczeniach w ciągu tygodnia. W przypadku dłuższej nieobecności, nauczyciel ustala indywidualnie dłuższy termin.
- Brakujące zadanie domowe należy wykonać na następną lekcję.
- Wszystkie sprawdziany i prace klasowe, na których uczeń był nieobecny, należy uzupełnić w ciągu dwóch tygodni w terminie ustalonym z nauczycielem. W przypadku dłuższej nieobecności nauczyciel indywidualnie ustala terminy i kolejność uzupełnienia braków.
- Jeśli uczeń nie zgłosi się na umówione spotkanie, podczas którego miał uzupełnić brakującą ocenę, może otrzymać ocenę niedostateczną.
- Sprawdziany krótkie(obejmujące materiał trzech ostatnich lekcji) nie są zapowiadane, ocena z nich otrzymana nie może być poprawiana przez ucznia.
- Nauczyciel może odmówić wpisania oceny, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że uczeń pracował niesamodzielnie. Uzupełnianie oceny odbywa się wówczas na ustalonych wyżej zasadach

Zgłaszanie nieprzygotowań

- Uczeń może być trzy razy nieprzygotowany w ciągu semestru (nie bierze się pod uwagę nieprzygotowania spowodowanego chorobą). Za czwarte oraz każde następne nieprzygotowanie uczeń otrzymuje ocenę niedostateczną (rubryka – przygotowanie). Pod koniec semestru oceny cząstkowe niedostateczne zostaną uwzględnione w ocenie semestralnej. Jeśli uczeń zawsze będzie przygotowany do zajęć, otrzymuje dodatkowo ocenę bardzo dobrą (bonus z przygotowania).
- Nieprzygotowanie do lekcji nie obejmuje zadanej pracy pisemnej, przygotowania do recytacji czy zapowiedzianego sprawdzianu, ponieważ na to uczeń otrzymuje więcej czasu, zwykle tydzień.
- Jeżeli uczeń był nieobecny w szkole, ponieważ reprezentował szkołę na zewnątrz, nauczyciel powinien uwzględnić jego nieprzygotowanie następnego dnia, nie wliczając tego do dopuszczalnej liczby nieprzygotowań w semestrze.

3. Formy sprawdzania i oceniania osiągnięć uczniów

- a) Praca domowa pisemna. Przynajmniej dwie oceny w ciągu semestru.
- b) Praca klasowa. Dwie oceny w ciągu semestru.
- c) Wypowiedź ustna. Jedna ocena.

- d) Czytanie. Głośne i ciche – test.
- e) Recytacja. Raz w ciągu semestru.
- f) Lektura. Omawiamy dwie lektury w semestrze.
- g) Ortografia. Dyktanda i ćwiczenia.
- h) Gramatyka. Sprawdziany gramatyczne, praca na lekcji – ćwiczenia.
- i) Zeszyt i ćwiczenia. Po jednej ocenie za ogólną zawartość i wygląd zeszytów.
- j) Przygotowanie. Posiadanie potrzebnych materiałów i zadania domowego.
- k) Aktywność. Praca na lekcji – indywidualna i zespołowa.
- l) Inne efekty pracy ucznia, również podczas zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych, mogą zostać ocenione pozytywnie z przedmiotu o zbliżonej specyfice.

Przygotowanie do zajęć, prace domowe:

- Przygotowanie do zajęć obejmuje wykonanie zadania domowego (ćwiczenie), posiadanie potrzebnych pomocy – podręcznik, zeszyt i inne wskazane przez nauczyciela, wyszukanie wskazanych materiałów. Przygotowanie do zajęć jest sprawdzane na każdej lekcji.
- Za poprawne wykonanie zadania, przygotowanie dodatkowych materiałów do zajęć, wykorzystanie wiadomości i umiejętności z poprzednich lekcji oraz z lekcji innych przedmiotów uczeń otrzymuje ocenę częściową (lub plusik, jeśli wkład pracy był niewielki). Pod koniec semestru zostaną one uwzględnione w ocenie semestralnej.

Aktywność na lekcji:

- Aktywność na lekcji obejmuje wykonanie zadań i poleceń i zaprezentowanie efektów pracy, udział w dyskusji, samodzielne formułowanie uogólnień, opinii i wniosków, efektywną pracę w zespole.
- Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje plusy, za zebrane trzy – „piątkę”. Zamiast plusów można ustalić inne formy premiowania aktywności. Zostają one następnie przeliczone na ocenę częściową. Zasada jest jedna – „piątka” to trzy plusy. Pod koniec semestru oceny częściowe zostaną uwzględnione w ocenie semestralnej.
- W rubryce „Aktywność” można wpisywać oceny za pracę pozalekcyjną – w kołach zainteresowań – jeśli osiągnięcia ucznia nie mogą zostać nagrodzone inaczej (np. oceną za pracę pisemną, recytacją itp.)
- Brak aktywności również podlega ocenie. Uczeń, który nie podejmuje próby wykonania jakiegokolwiek zadania otrzymuje „minus” – trzy minusy to ocena niedostateczna.

Wypowiedzi ustne i pisemne:

- Wypowiedź pisemna oceniana jest w formie pracy klasowej (jeden – dwa razy w semestrze) i domowej (przynajmniej dwa razy w semestrze). Wypowiedź ustna oceniana jest przynajmniej raz w semestrze – dłuższa wypowiedź o charakterze opowiadania, opisu, streszczenia, relacji, sprawozdania.
- Przy ocenianiu wypowiedzi uwzględnia się wymagania (cele operacyjne) zawarte w programie.
- Jako wypowiedź pisemną można ocenić pracę wykonaną na konkurs lub do gazetki szkolnej.
- W pracy pisemnej ocenie podlega: zrozumienie i sposób rozwinięcia tematu, kompozycja pracy i jej komunikatywność, poprawność językowa i stylistyczna, poprawność ortograficzna i interpunkcyjna oraz forma graficzna (u uczniów dyslektycznych oceniane zgodnie ze wskazaniami poradni).

- Wypowiedź ustna to efekt przygotowania ucznia do zajęć, jego udziału w lekcji, a także odpowiedź na pytania nauczyciela. W wypowiedzi ustnej ocenie podlega: znajomość zagadnienia, sposób i zakres jego omówienia, umiejętność operowania nabytymi wiadomościami, samodzielność wypowiedzi, komunikatywność, kultura języka.

Sprawdziany:

- W pracy klasowej (sprawdzianie) złożonej z zadań otwartych ocenie podlega: zrozumienie tematu, pytania, zakres i jakość wiadomości, posługiwanie się i operowanie nabytymi wiadomościami, konstrukcja pracy i jej komunikatywność.

Praca zespołowa:

- W pracy zespołowej ocenie podlegają umiejętności: planowanie i organizowanie pracy, efektywne współdziałanie, wywiązywanie się z powierzonych ról, rozwiązywanie problemów w sposób twórczy.
- Ocenę za pracę w grupie może otrzymać indywidualny uczeń lub cały zespół, przy czym oceny te mogą być różne.

4. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

a) ocenianie bieżące:

W ciągu semestru uczeń otrzymuje oceny cząstkowe za opanowane umiejętności i wiadomości zgodnie z wymaganiami sformułowanymi w programie. Wymagania te zostały dodatkowo podzielone na cztery grupy odpowiadające poziomom:

- wymagania konieczne – umiejętności i wiadomości bardzo łatwe, niezbędne w dalszej edukacji, ułatwiające uczenie się innych przedmiotów, przy czym ważniejsze jest opanowanie umiejętności;
- wymagania podstawowe – umiejętności i wiadomości łatwe, praktyczne, przydatne w życiu i niezbędne w dalszej edukacji, interdyscyplinarne;
- wymagania rozszerzające – umiejętności i wiadomości średnio trudne, mniej przydatne w życiu, rozszerzające podstawy, pogłębiające interdyscyplinarność.
- wymagania dopełniające – umiejętności i wiadomości trudniejsze, teoretyczne, uzupełniające zakres wymagań w danej klasie, wymagające samodzielności i kreatywności.

Wymagania wchodzące w skład poszczególnych poziomów zostały zebrane w tabelach dołączonych do przedmiotowego systemu oceniania.

Kryteria ocen ustala się w oparciu o te wymagania (cele operacyjne). Obowiązuje zależność oceny od poziomu opanowanych treści:

- niedostateczna – poważne braki w treściach koniecznych,
- dopuszczająca – opanowane treści konieczne,
- dostateczna – opanowane treści konieczne i podstawowe,
- dobra – opanowane treści konieczne, podstawowe i rozszerzające,
- bardzo dobra – opanowane treści konieczne, podstawowe, rozszerzające i dopełniające,
- celująca – opanowane treści konieczne, podstawowe, rozszerzające, dopełniające i wykraczające poza wymagania programowe dla danej klasy.

b) ocenianie okresowe:

Pod koniec semestru na podstawie ocen cząstkowych zostaje obliczona średnia wagowa wg podanych niżej zasad. Nauczyciel oblicza ją na podstawie wpisów w dzienniku.

Wagowy system oceniania

Oceny zdobywane przez ucznia podlegają wagowemu systemowi oceniania z uwzględnieniem stopnia trudności, ilości materiału do opanowania, możliwości korzystania z pomocy naukowych, samodzielności pracy,

- oceny z testów, prac klasowych – 10 (diagnozy ,próbne sprawdziany, czytanie ze zrozumieniem))
- oceny z kartkówek – 8 (testy z lektur, dyktanda, sprawdzian wiedzy na bieżąco)
- oceny z lekcji – 7 (aktywność, praca grupowa)
- oceny z zadania domowego – 6 (pisemne prace, recytacja, wykonanie ćwiczeń)
- oceny za prace dodatkowe -5 (opracowanie lektury, przygotowanie prezentacji na lekcję)
- prace plastyczne – 4 (plakaty, ilustracje do tekstów literackich)

Na wysokość oceny klasyfikacyjnej może mieć pozytywny wpływ systematyczny i efektywny udział ucznia w zajęciach wyrównawczych i kołach zainteresowań.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- uzyskał średnią 4,75 lub więcej,
- nie ma oceny niedostatecznej za nieprzygotowanie,
- wykazuje zainteresowanie przedmiotem,
- posiada i potrafi wykorzystać wiedzę wykraczającą poza program,
- samodzielnie rozwiązuje problemy i ćwiczenia o dużym stopniu trudności,
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie, potrafi interpretować teksty przewidziane w programie,
- potrafi przygotować twórczą i oryginalną recytację, inscenizację,
- w mowie i piśmie posługuje się bogatym słownictwem i poprawnym językiem,
- aktywnie uczestniczy w lekcji i zajęciach pozalekcyjnych związanych z językiem polskim,
- poprawnie stosuje reguły ortograficzne nawet w trudnych wyrazach,
- regularnie odrabia prace domowe i zadania dodatkowe,
- systematycznie pracuje w czasie pracy samodzielnej,
- starannie prowadzi zeszyt przedmiotowy (estetyczne pismo, zapisany temat, data),
- samodzielnie przygotowuje omówienie lektur dodatkowych,
- uczestniczył w dowolnym konkursie przedmiotowym i zajął nagrodzone miejsce przynajmniej na etapie szkolnym lub uczestniczył w co najmniej dwóch konkursach, nie zajmując punktowanego miejsca.

Ocena bardzo dobra Uczeń:

- w wyczerpującym stopniu opanował materiał przewidziany w programie
- samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela rozwiązuje problemy i ćwiczenia
- czyta ze zrozumieniem teksty literackie przewidziane w programie, podejmuje próby samodzielnej interpretacji
- przygotowuje ciekawe prezentacje, recytacje i inscenizacje
- wypowiada się w sposób poprawny i precyzyjny

- aktywnie uczestniczy w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe i często wykonuje prace nieobowiązkowe
- sporadycznie popełnia błędy ortograficzne
- prowadzenie zeszytu i praca własna jw.

Ocena dobra Uczeń:

- w zakresie wiedzy przedmiotowej ma niewielkie braki
- samodzielnie rozwiązuje zadania o niewielkim lub średnim stopniu trudności, trudniejsze z pomocą nauczyciela
- czyta ze zrozumieniem, samodzielnie potrafi znaleźć w tekście potrzebne informacje,
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia niewiele błędów językowych i stylistycznych
- stosuje reguły ortograficzne, popełnia niewiele błędów
- bierze czynny udział w lekcji
- regularnie odrabia prace domowe, czasem także nieobowiązkowe
- zeszyt, praca własna jw.

Ocena dostateczna Uczeń:

- posiada podstawowe wiadomości przewidziane programem, choć jego wiedza jest fragmentaryczna, ma problemy z samodzielnym jej wykorzystaniem
- trudniejsze problemy i ćwiczenia rozwiązuje przy pomocy nauczyciela
- wypowiada się w zasadzie poprawnie, choć zasób jego słownictwa nie jest bogaty, nie popełnia rażących błędów językowych
- sporadycznie zabiera głos na lekcji
- odrabia obowiązkowe prace domowe

Ocena dopuszczająca Uczeń:

- ma duże braki w wiedzy
- nawet proste zadania wykonuje przy pomocy nauczyciela
- nie potrafi samodzielnie przeczytać ze zrozumieniem tekstu literackiego
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych popełnia dużo błędów, ma ubogie słownictwo i trudności z formułowaniem nawet prostych zdań
- nie jest aktywny na lekcji, ale wykazuje chęć do pracy
- często nie potrafi samodzielnie wykonać pracy domowej
- nie pracuje systematycznie w czasie pracy własnej

Ocena niedostateczna Uczeń:

- nie opanował nawet podstawowych wiadomości, ma bardzo duże braki w posiadanej wiedzy
- nie potrafi wykonać zadania nawet przy pomocy nauczyciela
- wykazuje się niechęcią do nauki
- nie rozumie poleceń nauczyciela
- nie odrabia prac domowych
- nie pracuje w czasie pracy własnej

5. Sposoby zapisywania ocen z przedmiotu

- ✓ Oceny cząstkowe, które uczeń otrzymuje na bieżąco w trakcie całorocznej pracy, są zapisywane w formie cyfrowej. Poszczególnym ocenom odpowiadają następujące oznaczenia:
 - 6 – celujący,
 - 5 – bardzo dobry,

- 4 – dobry,
 - 3 – dostateczny,
 - 2 – dopuszczający,
 - 1 – niedostateczny.
- ✓ Dopuszcza się używanie znaków „+” lub „-” przy ocenie zapisanej w powyższy sposób. ☒ Znakiem „+” lub „-” można ocenić pracę na lekcji lub inny przejaw aktywności ucznia, jeśli nie można ocenić go stopniem. Sposób przeliczania „plusów” i „minusów” na ocenę ustala nauczyciel indywidualnie dla każdej klasy.
 - ✓ Cyfra „0” oznacza brak oceny za pracę, której uczeń nie wykonał, a którą powinien uzupełnić.
 - ✓ Ponadto można stosować następujące znaki:
 - - bz – brak zadania, brak zeszytu,
 - - bć – brak ćwiczeń,
 - - np – nieprzygotowanie,
 - - nb – nieobecność.

Oceny semestralne i roczne zapisuje się słownie w pełnym brzmieniu.

6. Sposoby i techniki gromadzenia informacji o uczniu

- ✓ Wpisy ocen w dzienniku i dzienniku elektronicznym.
- ✓ Przechowywanie sprawdzonych i ocenionych pisemnych prac ucznia.

7. Sposoby powiadamiania uczniów i rodziców o postępach.

- ✓ Wpisy ocen w dzienniczku ucznia, a także w zeszyte, ćwiczeniach.
- ✓ Recenzje prac pisemnych, ocena zadań domowych i sposobu prowadzenia zeszytu.
- ✓ Informacje i uwagi w zeszyte i dzienniczku ucznia.
- ✓ Indywidualne rozmowy podczas konsultacji.

Informacja zwrotna dla ucznia:

1. Zadania zamknięte – zaznaczenie błędów i informacja o ilości możliwych do zdobycia punktów.
2. Zadania otwarte – punktowanie poszczególnych elementów pracy, komentarz do pracy, omówienie sprawdzianu na forum klasy.
3. Prace pisemne (wypracowania) – zaznaczanie błędów, komentarz pod pracą, komentarz ustny **wskazujący mocne i słabe strony oraz wskazówki do pracy dla ucznia.**
4. **Wypowiedzi ustne, praca zespołowa, praca na lekcji – komentarz ustny wskazujący mocne i słabe strony oraz wskazówki do pracy dla ucznia.**

Informacja dla rodziców:

1. Informowanie na bieżąco o ocenach poprzez wpisy do zeszytu przedmiotowego lub dzienniczka oraz dziennika elektronicznego.
2. Okazywanie prac dzieci i ich postępów podczas konsultacji.